

TÜRK EXIMBANK
TÜRKİYE İHRACAT KREDİ BANKASI A.Ş.

F A A L İ Y E T R A P O R U 2 0 0 1

4 Finansal Göstergeler

5 Faaliyet Göstergeleri

6/7 Yönetim Kurulu Başkanı ve Genel Müdür'ün Mesajları

9 Yönetim Kurulu ve Denetim Kurulu/Genel Müdür Yardımcıları

10 Krediler

Kredilerin Gelişimi

Yeni Düzenlemeler ve Değişiklikler

Kısa Vadeli İhracat Kredileri

Özellikli Krediler

Döviz Kazandırıcı Hizmetler Kapsamındaki Krediler

İhracat Finansmanı Aracılık Kredisi (EFIL)

İslam Kalkınma Bankası Kaynaklı Krediler

Banka Riski Değerlendirme ve İzleme Faaliyetleri

16 Ülke Kredi ve Garantileri

20 İhracat Kredi Sigortası

Kısa Vadeli İhracat Kredi Sigortası

Orta ve Uzun Vadeli İhracat Kredi Sigortası

Sigorta Desteğinde Ticaretin Finansmanı Anlaşmaları

24 Hazine ve Finansman

Sermaye

Politik Risk Zararlarının Tazmini

Yurt İçi Borçlanmalar

Sendikasyon Kredileri Yoluyla Yurt Dışı Borçlanmalar

İki Taraflı (Bilateral) Krediler Yoluyla Dış Borçlanma

Proje Finansmanı

Likidite Yönetimi

Risk Yönetimi

Kredi Risk Değerlemesi (Rating)

28 Diğer Faaliyetler

Uluslararası İlişkiler

Bilgi Sistemleri Uygulama/Geliştirme ve Bilgi İşlem

Araştırma

Enformasyon

Eğitim ve Halkla İlişkiler

İstanbul ve İzmir Şubeleri

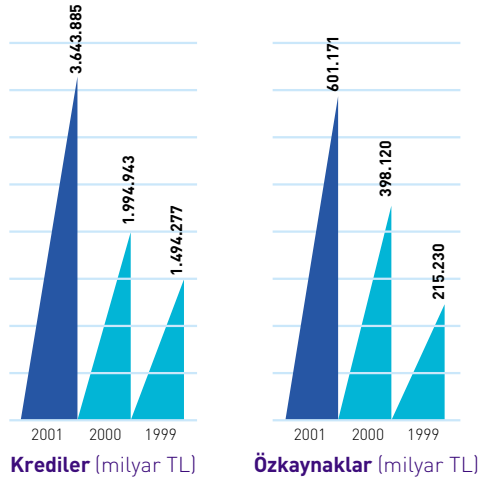
35 Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş. Bağımsız Denetçiler Görüşü

36 Mali Tablolar

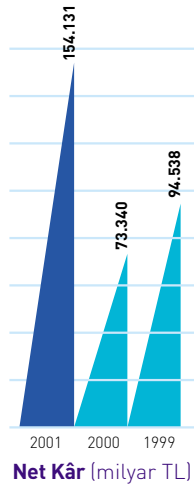
39 Banka Denetçi Raporu

FİNANSAL GÖSTERGELER

Bilanço Hesapları (milyar TL)	2001	2000	1999
Krediler, net	3.643.885	1.994.943	1.494.277
Nakit Değerler	601.867	113.467	111.310
Toplam Aktifler	4.445.213	2.300.673	1.690.410
Kullanılan Krediler	2.070.780	1.112.707	937.998
Çıkarılan Menkul Kıymetler, net	979.552	388.127	230.650
Özkaynaklar	601.171	398.120	215.230
Ödenmiş Sermaye	529.513	345.313	185.523
Karşılıklar	118.381	54.108	37.856

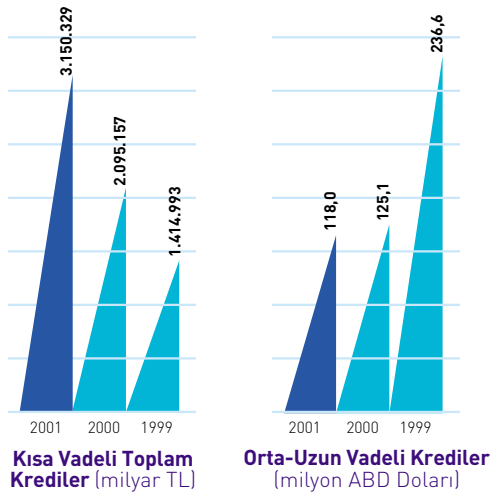
Kâr-Zarar Tablosu Hesapları (milyar TL)	2001	2000	1999
Faiz Gelirleri	561.014	255.773	178.447
Kredilerden Alınan Faizler	375.238	179.147	163.363
Faiz Giderleri	(257.852)	(143.169)	(79.273)
Net Faiz Geliri	303.162	112.604	99.173
Faiz Dışı Gelirler	456.973	153.839	146.689
Faiz Dışı Giderler	(606.004)	(193.103)	(151.325)
Net Kâr	154.131	73.340	94.538

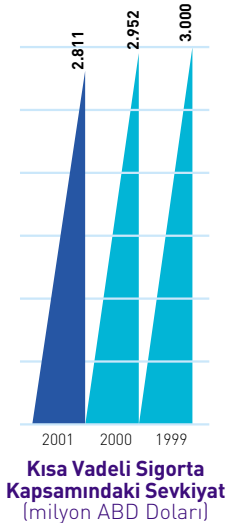
FAALİYET GÖSTERGELERİ

Kısa Vadeli Kredi Faaliyetleri (milyar TL)	2001	2000	1999
Kısa Vadeli Toplam Krediler	3.150.329	2.095.157	1.414.993
Kısa Vadeli TL İhracat Kredileri	1.004.133	655.715	604.572
Kısa Vadeli Döviz İhracat Kredileri	2.072.973	1.408.570	781.756

Orta ve Uzun Vadeli Kredi Faaliyetleri (milyon ABD Doları)	2001	2000	1999
Orta ve Uzun Vadeli Krediler	118,0	125,1	236,6

Sigorta Faaliyetleri (milyon ABD Doları)	2001	2000	1999
Kısa Vadeli İhracat Kredi Sigortası			
Sigortalanan Sevkiyat	2.811	2.952	3.000
Üstlenilen Risk	2.169	2.368	2.314
Tazminat Ödemesi	2,2	1,1	1,0
Orta-Uzun Vadeli İhracat Kredi Sigortası			
Sigortalanan Sevkiyat	-	-	18,5
Tazminat Ödemesi	-	-	-

YÖNETİM KURULU BAŞKANI'NIN MESAJI

2001, gerek dünya, gerekse Türkiye için oldukça zor geçen bir yıl olarak tarih sayfalarındaki yerini aldı.

ABD başta olmak üzere, gelişmiş ülkelerde durgunluğun başgöstermesi ve gelişmekte olan ülkelerde büyüme hızının düşmesi, dünya ekonomisinde yavaşlamalara yol açtı. 11 Eylül'de yaşanan terorist saldırılar da belirsizlikleri iyice artırdı.

Türkiye ise tarihinin belki de en zor dönemlerinden birini yaşadı. GSMH önemli ölçüde azaldı, düşme eğilimine giren enflasyon yeniden tırmanmaya başladı, istihdamda ciddi gerilemeler yaşandı.

Ancak, ihracat sektörü gösterdiği performans ile bu olumsuz görünümün dışında kalan tek sektör oldu. İhracat 2001 yılında ilk kez olarak 31 milyar doları aştı. Bu başarıya ulaşılmasında döviz kurunda ihracatçı lehine oluşan değişim kadar "Komşu Ülkelerle Ticaretin Geliştirilmesi Stratejisi" çerçevesinde gerçekleştirilen ticaretteki önemli artış da belirleyici nitelikteydi.

Bilindiği gibi, 11 Eylül sonrasında Türkiye'nin stratejik önemi tüm uluslararası kesimlerce bir kez daha anlaşıldı. Türkiye'nin gerek Avrasya, gerekse Ortadoğu bölgelerindeki etkinliği gözler önüne serildi. Bu nedenle Türkiye'nin içinde bulunduğu sıkıntıları aşması için gerekli destek sağlandı. Türkiye'ye verilen uluslararası destek, bölge ülkeleri arasında ticari faaliyetlerin gelişmesi için harcanacak çaba, hassas dengelerin oturmasında, bölgede barış ve istikrarın egemen kılınmasında etkili olacaktır. Uygulanan "Komşu Ülkelerle Ticaretin Geliştirilmesi Stratejisi" çerçevesinde Türkiye'nin 2002 yılında ihracatta büyük aşama kaydedeceği kuşkusuzdur.

İhracat dışında kalan sektörlerdeki olumsuz tabloya rağmen Türk Eximbank, geçmiş yıllarda olduğu gibi 2001'de de üstlendiği görevi imkanlarını zorlayarak yerine getirmeye çalıştı.

Türk Eximbank, aktiflerinin % 82'sini kredi olarak kullanarak, ticari bankaların reel kesimin gereksinimlerini karşılamakta yetersiz kaldığı ve uluslararası rekabetin olağanüstü boyutlara ulaştığı bir ortamda, ihracatçıların taleplerini karşıladı. İhracatçılara 2,8 milyar dolar tutarında kredi kullanıldı.

Çağdaş dünyanın kullandığı en etkin teşvik unsurlarından biri olan ihracat kredi sigortası kapsamında da yine 2,8 milyar dolarlık ihracat kapsama alındı.

Bunun sonucu olarak Türk Eximbank, kriz ortamında bile toplam 5,6 milyar dolar tutarındaki nakdi ve gayrinakdi destek ile Türkiye ihracatının % 18 oranındaki kısmının finansmanına katkı sağladı.

Türkiye, 2002 yılına umutla girmektedir. Uygulanmaya başlanan yeni istikrar programı ile ülkemizin çok uzun olmayan bir sürede yaşanan ortamdan çıkacağına inanıyorum. Üretimin, istihdamın, ihracatın artacağı bir ortamda, Türk Eximbank, faaliyetlerini artan bir ivme ile sürdürecektir, ihracatçılara ve yurt dışında aktif olan diğer girişimcilere önemli katkılar sağlayacaktır.

Kürşad Tüzmen
Yönetim Kurulu Başkanı

GENEL MÜDÜR'ÜN MESAJI

2001 yılı Türkiye ekonomi tarihi açısından bir dönüm noktası olmuştur. İzlenen ekonomik istikrar programı zorunlu olarak terkedilmiş ve "kriz" bütün yıla damgasını vurmuştur.

Mayıs ayında açıklanan Güçlü Ekonomiye Geçiş Programı'nda ihracatın başlıca döviz kazandırıcı hizmet olarak belirlenmesi üzerine her "sıkışıklık" döneminde olduğu gibi Türk Eximbank'a bir kez daha büyük görevler düşmüştür.

Burada hemen belirtilmesi gerekir ki, bütün olumsuz koşullara rağmen Türk Eximbank üzerine düşen görevi layıkıyla yerine getirmek için azami gayret göstermiş ve bunda da mevcut şartlar çerçevesinde başarılı olmuştur.

Yıl içerisinde; bankacılık sisteminde yaşanan sorunlar nedeniyle TMSF'na devredilen bankaların ihracat kredilerine aracılık işlemleri büyük ölçüde kesintiye uğramış, ihracatçılar bankalardan teminat mektubu almakta zorluklarla karşılaşmıştır. Ayrıca, TL/Dolar kurundaki hızlı değişim nedeniyle ticari bankalar nezdinde TL olarak belirlenen firma limitlerinin daralması yeni kredi taleplerini engellemiş, dalgalı kur sistemi nedeniyle kurlardaki belirsizliğin maliyetleri öngörülemez şekilde artırabileceği kaygısıyla döviz kredilerine olan talep azalmıştır. Bu arada Türk Eximbank krizin ihracatçı üzerindeki etkisinin azaltılması amacıyla kredi vadelerini iki kez uzatmıştır. Ancak, bütün bu gelişmelere rağmen ihracat sektörüne 2,8 milyar dolar nakdi kredi desteği ve 2,8 milyar dolar tutarında sigorta/garanti imkanı sağlanarak toplam 5,6 milyar dolar seviyesinde bir destek verilmiştir. Böylece toplam Türkiye ihracatının yaklaşık olarak % 18 oranındaki kısmının finansmanına katkı sağlanmıştır.

Türkiye'nin yaşadığı zor sürece rağmen kredi uygulamalarımızda hiçbir aksama olmamıştır. Krizden en çok etkilenen kesim olan KOBİ'lere yönelik faaliyetlerimiz artarak sürmüştür, firmaların kredi limitleri artırılmıştır. Yıl sonuna doğru karayolu ve denizyolu mal taşımacılığına yönelik yeni bir program uygulamaya konmuştur. Bu arada, ihracat kredi sigortası kapsamına alınan ülke sayısı artırılmış, poliçelerde ihracatçı lehine düzenlemeler gerçekleştirilmiştir.

Faaliyetlerin kesintisiz sürdürülmesi için yurt içinden olduğu kadar yurt dışından da kaynak temin edilmiştir. Gerek Şubat krizinden, gerekse 11 Eylül saldırısından sonra yurt dışından kaynak temin edebilen ilk Türk bankası Türk Eximbank olmuştur.

Kanımızca, Türkiye "sıkıntılı" günleri artık atlattıya başlamıştır. Yeniden olağanüstü bir olumsuzluk yaşanmadığı sürece, özellikle yılın ikinci yarısından itibaren ekonominin ciddi gelişmeler göstereceğini tahmin ediyoruz.

Türk Eximbank olarak, yeniden yapılanmasını tamamlamış ticari bankacılık kesiminin de desteği ile 2002 yılında sorunları birlikte çözmek için ihracatçılarla dayanışma içerisinde olacağız. Kriz döneminin aşılmasında gösterdiği çaba ve fedakarlıklar tüm kesimlerce kabul gören ihracat sektörümüz, 2002 yılı dönemecini aşmak için ekonomik canlanmada öncü rolünü sürdürecektir.

Türk Eximbank'ın her kademedeki personeli, Türkiye'nin aydınlık geleceğine inanmaktadır ve Türk Eximbank'ın bu gelecekte üstlendiği aktif misyonu sürdüreceğinin bilincindedir.

H. Ahmet Kılıçoğlu
Genel Müdür

YÖNETİM VE DENETİM KURULU

GENEL MÜDÜR VE YARDIMCILARI

Güner Gücük
Denetçi

Mehmet Buçukoğlu
Üye

Okan Oğuz
Üye

H. Ahmet Kılıçoğlu
Başkan Vekili/Genel Müdür

Önel Akalın
Denetçi

Prof.Dr. Ahmet Aksoy
Üye

Kürşad Tüzmen
Başkan

M. Nurhan Güven
Üye

M. Aydın Karaöz
Üye

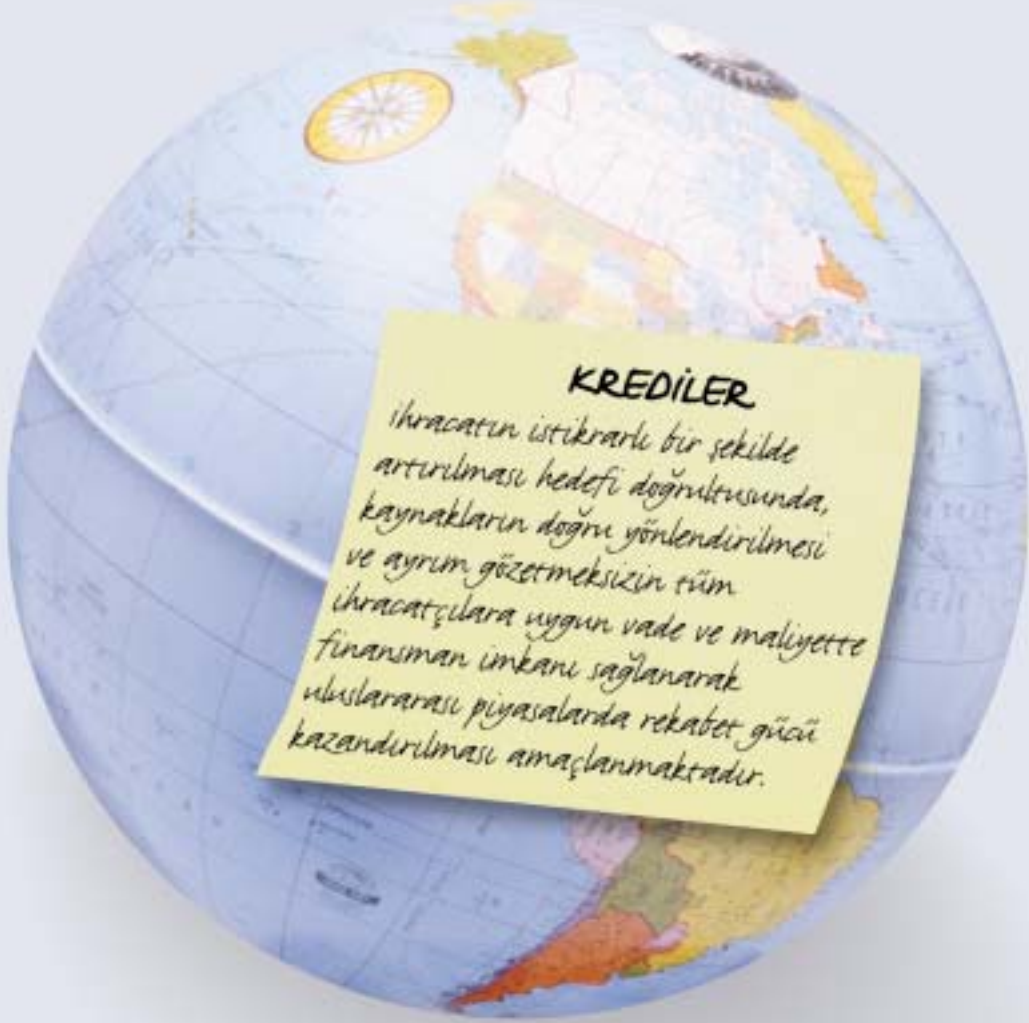
Necati Yeniaras
Genel Müdür Yrd.

Ertan Tanrıyakul
Genel Müdür Yrd.

Osman Aslan
Genel Müdür Yrd.

H. Ahmet Kılıçoğlu
Genel Müdür

Alev Arkan
Genel Müdür Yrd.

KREDİLER

İhracatın istikrarlı bir şekilde artırılması hedefi doğrultusunda, kaynakların doğru yönlendirilmesi ve ayırım gözetmeksizin tüm ihracatçılara uygun vade ve maliyette finansman imkanı sağlanarak uluslararası piyasalarda rekabet gücü kazandırılması amaçlanmaktadır.

Kredilerin Gelişimi Türk Eximbank, ihracatçıları, ihracata yönelik üretim yapan imalatçıları ve yurt dışında faaliyet gösteren girişimcileri kısa, orta-uzun vadeli nakdi ve gayrinakdi kredi programları ile desteklemektedir. Ayrıca, vadeli satış işlemlerini teşvik etmek ve bu yolla ihracat hacmini artırmak, yeni ve hedef pazarlara girilmesini kolaylaştırmak amacıyla vadeli ihracat alacaklarını iskonto etmektedir.

2001 yılında Türk Eximbank'ın kullandığı kısa vadeli TL ve döviz kredilerinin tutarı 3.150 trilyon TL (2,7 milyar ABD Doları)'na ulaşmıştır. Kullanılan kısa vadeli kredi tutarı 2000 yılına göre TL bazında % 50 oranında artmıştır.

Türk Eximbank, 2001 yılında kullandığı kısa vadeli krediler ile ihracatın yaklaşık % 8,8'ine finansman desteği sağlamıştır. Yıl içerisinde, bankacılık sisteminde yaşanan sorunlar nedeniyle TMSF'na devredilen bankaların ihracat kredilerine aracılık işlemlerinin büyük ölçüde kesintiye uğraması, bu ortamda ihracatçıların teminat mektubu almakta giderek artan zorluklarla karşılaşması, TL/\$ kurundaki hızlı değişim nedeniyle ticari bankalar nezdinde TL olarak belirlenen firma limitlerinin daralmasının yeni kredi taleplerini engellemesi, krizin ihracatçı üzerindeki etkisinin azaltılması amacıyla kredi vadelerinin iki kez uzatılması, yüksek oranlı devalüasyon nedeniyle kullanılan TL kredileri döviz cinsinden ifade edildiğinde toplam kredi hacminin yaklaşık olarak 500 milyon ABD Doları azalması, dalgalı kur sistemi nedeniyle kurlardaki belirsizliğin maliyetleri öngörülemez şekilde artırabileceği kaygısıyla döviz kredilerine olan talebin azalması bu oranın geçen yıla kıyasla bir miktar gerilemesine neden olmuştur.

Kısa vadeli kredilerin % 34'ü TL kredilerden, % 66'sı döviz kredilerinden oluşmuştur.

Aracı bankalar tarafından kullanılan kısa vadeli ihracat kredilerinin toplam içindeki payı % 64'tür.

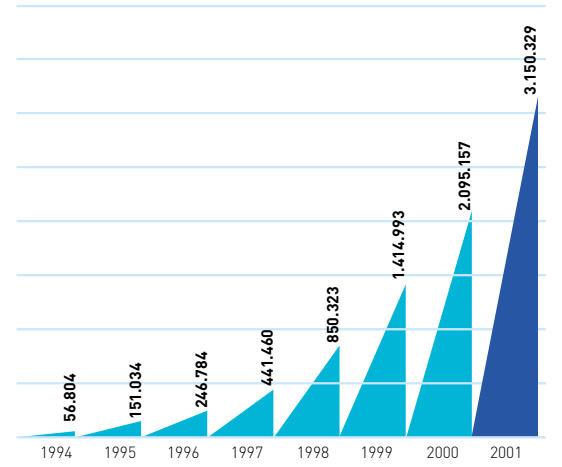
2001 yılında kısa vadeli kredi programlarından yararlanan firma sayısı 2.798 olarak gerçekleşmiştir.

Bütün kredi uygulamalarında Kalkınmada Öncelikli Yörelerde bulunan firmalar ile küçük ve orta ölçekli işletmelere (KOBİ) öncelik tanınmıştır. Ayrıca, TOBB'nden sağlanan 100 milyon ABD Doları tutarındaki ek kaynağın tamamı söz konusu kuruluş ile yapılan anlaşma çerçevesinde KOBİ'lere kullanılmıştır. KOBİ'lere sağlanan ek kaynak ve kredi taleplerine verilen öncelik sonucunda, KOBİ'lere kullanılan kredi tutarı 2000 yılına göre % 54,4 oranında artarak 1.168 trilyon TL (1,0 milyar ABD Doları)'na yükselmiş olup, kısa vadeli ihracat kredilerinin yaklaşık % 37 oranındaki bölümünün KOBİ'lere kullanılması sağlanmıştır. Kısa vadeli kredi programlarından yararlanan firmaların % 68'ini KOBİ'ler oluşturmuştur. Bu arada, programlarda KOBİ'lerin bir araya gelerek oluşturdukları ihtisaslaşmış dış ticaret şirketleri olan Sektörel Dış Ticaret Şirketi (SDTŞ) modelini teşvik etmeye yönelik uygulamalara devam edilmiştir.

Kısa vadeli kredilerin sektörel dağılımında % 46 oranında pay ile tekstil/hazır giyim/deri sektörü başta gelmektedir.

Kredilerin ülke gruplarına göre dağılımında da % 62 oranı ile Avrupa Birliği ülkeleri ilk sırayı almaktadır.

Kısa Vadeli Krediler
(milyar TL)

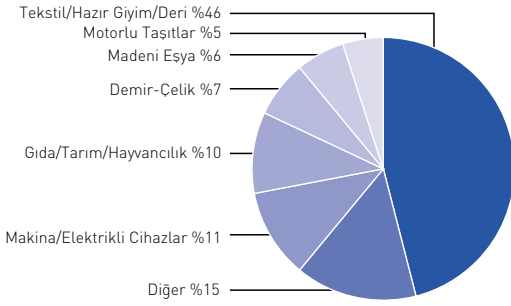

Bu arada, ihracatçı firmalara, Kısa Vadeli İhracat Kredi Sigortası kapsamında teminat altına alınmış sevkiyatları için kredi talep etmeleri durumunda, cari faiz oranları üzerinden Türk Lirası kredilerde 4 puan, döviz kredilerinde 0,5 puan indirim yapılması uygulaması da sürdürülmüştür.

Yeni Düzenlemeler ve Değişiklikler Yıl boyunca kısa vadeli ihracat kredisi uygulamalarında; Şubat ayında yaşanan ekonomik krizin etkilerinin azaltılması, sektörden gelen taleplerin karşılanması ve "Güçlü Ekonomiye Geçiş Programı"nın hedefleri doğrultusunda muhtelif değişiklikler yapılmıştır. Bu çerçevede;

- Kasım 2000'de başlayan ve özellikle Şubat 2001'de mali piyasaları etkileyen ekonomik kriz, fon maliyetlerinde olağanüstü artışlara neden olmuş, bunun sonucu olarak kredi faiz oranlarının yükseltilmesi zorunlu hale gelmiştir. Faiz oranları 19 Mart 2001'de Kısa Vadeli TL İhracat Kredileri faiz oranları sigortalı kullandırmalar için 26 puan, sigortasız kullandırmalar için 27 puan artırılmıştır. Ayrıca, Turizm Pazarlama Kredisi'nin faizi 180 gün vade için 27 puan, 360 gün vade için 29 puan artırılmıştır.

Kısa Vadeli Kredilerin Sektörel Dağılımı

Böylece, Kısa Vadeli TL İhracat Kredileri faiz oranları % 43-56 aralığında yeniden belirlenmiştir. Aynı tarihte Sevk Öncesi Reeskont Kredisi ve Kısa Vadeli İhracat Alacakları İskonto Programı faiz oranları ise birer puan, Kısa Vadeli Döviz İhracat Kredileri faiz oranları da 1,75 puan yükseltilmiştir.

2 Temmuz 2001 tarihinden itibaren kullanılacak krediler için geçerli olmak üzere de Kısa Vadeli Döviz İhracat Kredileri faiz oranları, yükselen maliyetlerin en az seviyede ihracatçılara yansıtılması prensibi doğrultusunda, 0,75'er puan artırılarak Libor+%3 ile Libor+%4,75 aralığında yeniden belirlenmiştir.

Buna karşılık, kaynak maliyetlerinin gelişimi ve piyasa faiz oranlarının genel seyri doğrultusunda 24 Aralık 2001 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere Kısa Vadeli Döviz Kredileri faiz oranları 0,75 puan; Sevk Öncesi Reeskont Kredisi ve Kısa Vadeli İhracat Alacakları İskonto Kredisi faiz oranları 0,50'şer puan düşürülmüştür.

- 20 Ağustos 2001 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere Sevk Öncesi TL İhracat Kredisi ve Performans TL İhracat Kredisi firma limitleri 1 trilyon TL'ndan 1,5 trilyon TL'na çıkartılmıştır.
- TC Merkez Bankası kaynaklı Kısa Vadeli İhracat Alacakları İskonto Kredisi ile Sevk Öncesi Reeskont Kredisi programları kapsamında firma limiti 5 trilyon TL'na yükseltilmiştir.
- 20 Ağustos 2001 tarihinde ihracatçı ve ihracata yönelik olarak mal üreten imalatçı firmalara doğrudan kullanılan Performans Kredilerinden yararlanmanın ön koşulu olan asgari ihracat performans tutarı 1 milyon ABD Doları'ndan 500.000 ABD Doları'na düşürülmüştür. Böylece küçük ölçekli firmaların da bu programlardan yararlanmaları imkanı sağlanmıştır.

- Mali piyasalarda yaşanan krizin reel sektöre yansımalarını en aza indirmek amacıyla; istikrarın henüz sağlanamadığı krizin ilk günlerinde, vadeleri 26 Şubat 2001 ile 13 Mart 2001 tarihleri arasında dolan kısa vadeli TL ve Döviz kredilerinin ödeme vadeleri 14 Mart 2001 tarihine kadar,

Genelde Bankacılık sektöründen özellikle TMSF bünyesindeki bankalardan yeni kredi temininin zorlaştığı dikkate alınarak da, vadeleri 12 Ekim 2001 ile 31 Aralık 2001 tarihleri arasında dolan Sevk Öncesi, Performans ve DTŞ Kredilerinin vadeleri ise üçer ay süre ile uzatılmıştır.

- Uluslararası karayolu mal taşımacılığı yapan firmaların finansman ihtiyaçlarının karşılanması yoluyla sektörün rekabet gücünü artırmak ve ihracatçılarımızın nihai maliyetlerinin düşürülmesine katkıda bulunmak amacıyla, söz konusu firmalara, Türk Eximbank tarafından kullanılmak üzere "Uluslararası Nakliyat Pazarlama Kredisi" programı yürürlüğe konulmuştur.

Kısa Vadeli İhracat Kredileri Türk Eximbank ihracatçı ve ihracat bağlantılı mal üreten imalatçı firmalara, özellikle ihracata hazırlık döneminde finansman gereksinimlerinin karşılanması amacıyla, kısa vadeli ihracat kredileri tahsis etmektedir. Bu krediler TL ve döviz cinsinden, bankalar aracılığıyla veya doğrudan Türk Eximbank tarafından firmalara kullanılmaktadır.

1. Ticari Bankalar Aracılığı ile Kullanılan Krediler

Sevk Öncesi Türk Lirası İhracat Kredisi (SÖİK-TL) ve **Sevk Öncesi Döviz İhracat Kredisi (SÖİK-DVZ)**'nden oluşan Sevk Öncesi İhracat Kredileri, bütün sektörleri kapsayan ve ihracatçıların imalat aşamasından başlanarak desteklenmesi amacıyla kullanılan kısa vadeli kredilerdir.

Sevk Öncesi Türk Lirası İhracat Kredileri kapsamında 2001 yılında 656,4 trilyon TL (595,8 milyon ABD Doları) tutarında kredi kullanılmıştır. Kullanılan kredi tutarı, bir önceki yıla göre TL bazında % 44 oranında artış göstermiştir.

Sevk Öncesi Türk Lirası İhracat Kredileri kapsamında uygulanan **Sevk Öncesi KOBİ İhracat Kredisi** çerçevesinde 324,6 trilyon TL (292 milyon ABD Doları) kredi kullanılmıştır. Kullanılan kredi tutarı, 2000 yılına göre TL bazında % 46 oranında artmıştır.

Sevk Öncesi Türk Lirası İhracat Kredisi'nin alt programı olan **SÖİK-KÖY İhracat Kredisi** çerçevesinde, kalkınmada öncelikli yörelerde faaliyet gösteren firmaların 500.000 ABD Doları karşılığı Türk Lirası'na kadar olan talepleri 5 puan faiz indirimli olarak karşılanmış; bu kapsamda 2001 yılında 73,9 trilyon TL (69,7 milyon ABD Doları) tutarında kredi kullanılmıştır.

KKTC'nde yerleşik imalatçı-ihracatçı firmaların ihracatlarının desteklenmesi amacıyla bu ülkede yerleşik iki bankaya tahsis edilen SÖİK limiti çerçevesinde 2001 yılında toplam 30 milyar TL (22 bin ABD Doları) tutarında kredi kullanılmıştır.

Sevk Öncesi Döviz İhracat Kredisi kapsamında 2001 yılında 1,2 milyar ABD Doları (1.395 trilyon TL) tutarında kredi kullanılmıştır. Kullanılan kredi tutarı, TL bazında 2000 yılına göre % 56 oranında artış göstermiştir.

2. Doğrudan Kullanılan Krediler

Dış ticaret sermaye şirketleri ile sektörel dış ticaret şirketlerine kullanılan, Türk Lirası ve döviz seçeneklerini içeren **Dış Ticaret Şirketleri Kısa Vadeli İhracat Kredisi** programları kapsamında 2001 yılında 169,2 trilyon TL (151,5 milyon ABD Doları) tutarında "TL kredisi" ve 289,8 milyon ABD Doları (345 trilyon TL) tutarında "döviz kredisi" olmak üzere toplam 514,2 trilyon TL (441,3 milyon ABD Doları) kredi kullanılmıştır. Kredi kullanımında 2000 yılına göre TL bazında % 19 oranında bir artış sağlanmıştır.

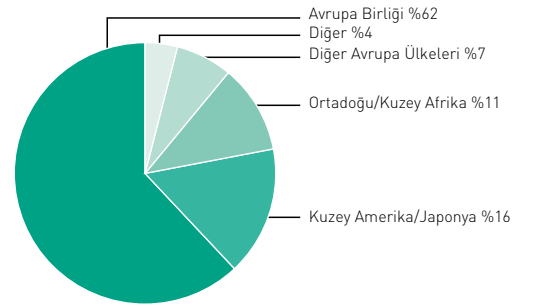
İhracatçı ve imalatçı/ihracatçı firmalara döviz kredisi kullanılmasına yönelik olan **Performans Döviz Kredisi** programı kapsamında, 2001 yılında 278,5 milyon ABD Doları (333 trilyon TL) kredi kullanılmıştır. Kullanılan kredi tutarı 2000'e göre TL bazında % 68 oranında artmıştır. **Performans TL İhracat Kredisi** programı kapsamında ise 178,5 trilyon TL (166,8 milyon ABD Doları) kredi kullanılmıştır. Kullanılan kredi tutarı 2000'e göre TL bazında % 121 oranında artmıştır.

Özellikli Krediler Türk Eximbank'ın uyguladığı Özellikli Kredi Programları, standart kredi ve garanti programlarının dışında kalan ancak bunları tamamlayıcı nitelikteki programlardır.

Sevk sonrası niteliğindeki TC Merkez Bankası kaynaklı **Kısa Vadeli İhracat Alacakları İskonto Programı** kapsamında ihracatçıların, vadeli satış olanaklarının artırılması suretiyle uluslararası piyasalardaki rekabet şanslarının genişletilmesi ve ülke riskinden arındırılarak yeni ve hedef pazarlara açılmalarının teşvik edilmesi amaçlanmaktadır. Söz konusu program kapsamında 2001 yılı içerisinde toplam kullanım 18,5 milyon ABD Doları'na ulaşmıştır.

TC Merkez Bankası'nın Kabul Finansmanı Programı kapsamında Bankamıza tanıdığı sevk sonrası iskonto limitine ek olarak getirilen sevk öncesi reeskont imkanı kapsamında 1999 yılı sonunda **Sevk Öncesi Reeskont Kredisi** yürürlüğe konulmuştur. 350 milyon ABD Doları olarak belirlenen limit dahilinde ihracatçı firmalara, düzenledikleri ve Bankamız nezdinde kısa vadeli teminat mektubu limiti olan ticari bankaların avalinin yanısıra Bankamız cirosunu havi, vadesine en fazla 120 gün kalmış emre muharrer senetlerin TC Merkez Bankası reeskontuna sunulması suretiyle

Kısa Vadeli Kredilerin Ülke Gruplarına Göre Dağılımı

ihracat taahhüdü karşılığında sevk öncesi aşamada kredi kullanılmaktadır. Bu çerçevede 2001 yılında 39,4 milyon ABD Doları tutarında kredi kullanılmıştır.

Yurt Dışı Mağazalar Yatırım Kredisi ile Türkiye'de yerleşik firmaların Türk menşeli her türlü tüketim malı niteliğindeki ürünlerini doğrudan yurt dışında pazarlamaları amacıyla kuracakları optimal ölçekte mağaza veya alışveriş merkezlerinin oluşturulmasına yönelik yatırımlar finanse edilmektedir. 2001 yılı içinde 4,2 milyon ABD Doları tutarında kredi kullanılmıştır.

Yurt Dışı Mağazalar Yatırım Kredisi Uygulama Esasları 5 yıllık uygulamada edinilen tecrübeler ışığında 2001 yılında revize edilmiştir. Bu çerçevede, kredi kapsamında değerlendirilecek asgari yatırım tutarı da 500.000 ABD Doları'na indirilmiştir.

Gemi İnşa ve İhracına Yönelik Teminat Mektubu Programı ile gemi inşa sektörümüzün yurt dışı pazarlardan daha fazla pay alabilmesine yönelik olarak desteklenmesi amaçlanmaktadır. Bu çerçevede verilen teminat mektupları ile gemi inşa ve ihracı işlemleri garanti kapsamına alınarak yerli ve yabancı banka/finans kurumlarından kredi kullanmalarına veya işveren firma tarafından peşin ve düzenli ödemelerin gerçekleştirilmesine imkan sağlanmaktadır. Bu kapsamda 2001 yılında 3,2 milyon ABD Doları, programın başlamasından itibaren ise toplam 50,6 milyon ABD Doları tutarında teminat mektubu verilmiştir.

Türk Eximbank'ın mevcut kredi programları çerçevesine girmeyen kredi taleplerinin değerlendirilmesine yönelik olarak Ekim 1997'de uygulamaya konulan **Özellikli İhracat Kredisi** programı ile döviz kazandırıcı yurt dışı projelere ihracata hazırlık aşamasında orta vadeli finansman desteği sağlanarak imalatçı/ihracatçı firmaların uluslararası piyasalardaki rekabet güçlerinin artırılması ve yeni ürünlerle yeni pazarlara girilmesinin teşvik edilmesi amaçlanmaktadır. Söz konusu kredi; Türkiye'de yerleşik, ihracata yönelik otomotiv, elektronik eşya, dayanıklı tüketim malları gibi yüksek katma değer içeren sanayi malı imal/ihraç eden, gemi inşa, komple tesis ve fabrika yapımında faaliyet gösteren firmalar ile yeni pazarlara yeni ürün ihracı gibi özellik arz eden ihracat projelerine destek sağlamak amacıyla, proje bazında belirlenen koşullarla kullanılmaktadır. 2001 yılında bu program kapsamında 13,8 milyon ABD Doları kredi kullanılmıştır.

Uluslararası piyasalarda yaşanan mali krizin Türk müteahhitlik sektörü üzerindeki etkilerinin azaltılması ve Rusya Federasyonu ile Libya'da faaliyet gösteren firmaların mevcut şantiyelerinin ve mobilizasyon-makina parkının işler durumda muhafaza edilerek bu pazarlardaki yatırımların ve mevcut rekabet gücünün uzun dönemde kalıcılığının sağlanması amacıyla 50 milyon ABD Doları limitli 1 yıl vadeli **Müteahhitlik Hizmetleri Köprü Döviz Kredisi Programı** Ağustos 1999'da uygulamaya konulmuştur. Bu program kapsamında, Uluslararası Müteahhitler Birliği'nin kredi vadesinin uzatılması ve kredi koşullarının piyasa faiz oranları da dikkate alınarak yeniden belirlenmesi yönündeki talebi, ekonomik konjonktürde yaşanan gelişmeler ve kaynak durumu dikkate alınarak değerlendirilmiştir. Bunun sonucu olarak kredi kullanmış olan firmaların başvuruları üzerine Türk Eximbank tarafından talep edilen seviyede teminat mektubu oranının korunmasına bağlı olarak bu firmalar için vade, Libor+%5 faiz oranı ile bir yıl daha uzatılmıştır.

Döviz Kazandırıcı Hizmetler Kapsamındaki Krediler Bakanlar Kurulu tavsiye kararı ile yapılan görevlendirmenin sonucu olarak uygulamaya konulan **Turizm Pazarlama Kredisi** programı ile tanıtım ve pazarlama faaliyetlerinin finanse edilmesi suretiyle seyahat acentalarımızın yabancı pazarlarda güçlenerek büyük ölçekli tur operatörleri haline gelmelerinin sağlanması ile turizm döviz girdilerinin artırılarak ödemeler dengesine katkıda bulunulması amaçlanmaktadır. Program çerçevesinde 2001 yılı içerisinde 6,2 trilyon TL tutarında kredi kullanılmıştır.

Aralık 2001 tarihinde Bankamızca doğrudan kullanılmak üzere uluslararası karayolu mal taşımacılığı yapan firmalara yönelik **Uluslararası Nakliyat Pazarlama Kredisi** programı yürürlüğe konulmuştur. Söz konusu kredi programından geçmiş takvim yılı navlun performansı asgari 500.000 ABD Doları olan, C-2 yetki belgesi ve Vergi Resim Harç İstisnası Belgesi bulunan Türkiye'de yerleşik uluslararası karayolu nakliyat firmaları yararlanabilmektedir. Kredinin vadesi 6 ay olup, Türk Eximbank tarafından uygun bulunan kredi başvurusu için, kredinin anapara ve faiz toplamının % 110'u oranında teminat tesis edilir.

İhracat Finansmanı Aracılık Kredisi (EFIL) Dünya Bankası'ndan Hazine Müsteşarlığı'nın garantörlüğünde temin edilen 252,5 milyon ABD Doları tutarında 7 yıl vadeli **İhracat Finansmanı Aracılık Kredisi (EFIL)** kapsamında ihracatçıların yatırım ve işletme sermayesi finansmanı ihtiyaçlarını karşılamak üzere 2001 yılında 67,6 milyon ABD Doları tutarında kredi kullanılmıştır. 1999 yılının son aylarında yürürlüğe giren bu program kapsamında başlangıçtan bu yana kullanım tutarı ise 123 milyon ABD Doları'na ulaşmıştır.

16 Mart 2001'de kredinin faiz oranı bir puan artırılarak Libor+%2,5'e çıkarılmış, ancak 24 Aralık 2001 tarihinde Libor+%2'ye düşürülmüştür.

İslam Kalkınma Bankası Kaynaklı Krediler İslam Kalkınma Bankası (İKB) ile Türk Eximbank arasında 1988 yılında imzalanmış olan anlaşma uyarınca, İKB bünyesindeki finansman programlarından **İhracatın Finansmanı Fonu**'na Türk Eximbank aracılık etmektedir. Söz konusu fon; alıcı kredisi niteliğinde bir finansman programı olup, İslam Konferansı Teşkilatı'na üye ülkelere ve OECD ülkelerine yapılan ihracat işlemleri kredilendirilmektedir. Türk Eximbank'ın aracılık etmekte olduğu işlemlerde alıcı riski İKB tarafından üstlenilmekte olup, kredi onay yetkisi de İKB'na aittir. 2001 yılında 26,7 milyon ABD Doları tutarındaki ihracat işlemine ilişkin başvurular İKB'na iletilmiştir. İKB 14,2 milyon ABD Doları tutarındaki işleme onay vermiş olup, toplam kullanım 6,8 milyon ABD Doları olarak gerçekleşmiştir.

Aynı program kapsamında, İKB'nca üye ülkeler arasında istisnai olarak sadece Türk Eximbank'a tanınan 19,2 milyon İslam Dinarı (24,6 milyon ABD Doları) tutarındaki limit çerçevesinde, ithalatçı riski ile onay yetkisi Bankamıza ait olmak üzere İslam ülkesi ve OECD üyesi olmayan ülkelere yönelik ihracata da finansman desteği sağlanmaktadır. 2001 yılında söz konusu limit çerçevesinde 6 milyon ABD Doları tutarında kullanım gerçekleştirilmiştir.

İKB bünyesinde yürütülmekte olan **İhracata Yönelik İthalat Finansman Kredisi (ITFO Line)** programı kapsamında ihracatçıların İslam Konferansı Teşkilatı'na üye olan veya üye olmayan diğer ülkelerden yapacakları ithalatın finansmanı amacıyla İKB tarafından Türk Eximbank'a tanınan limit çerçevesinde ihracat konusu malın üretiminde girdi olarak kullanılan ara malların, hammaddelerin ve ihracata yönelik üretimin gerçekleştirilmesinde kullanılacak yatırım mallarının ithalatına finansman desteği sağlanmaktadır. Program kapsamında 2001 yılında 1,2 milyon ABD Doları tutarında kredi kullanılmış olup, 9,9 milyon euro tutarındaki 3.ITFO line ihracatçıların kullanımına sunulmuştur.

Banka Riski Değerlendirme ve İzleme Faaliyetleri Türk Eximbank, bankalar aracılığı ile kullanılan krediler ve doğrudan kullanılan kredilerin teminatlarını teşkil etmek üzere bankaların verdikleri teminat mektupları için çeşitli kriterler çerçevesinde nakdi ve gayri nakdi banka limitleri tahsis etmektedir. Bu bağlamda, üçer aylık dönemler itibarıyla detaylı hesap özetleri baz alınarak ve uluslararası kabul görmüş teknikler kullanılarak bankaların finansal analizleri yapılmakta ve risklilik durumları değerlendirilmektedir. Limit tahsisinde, bankaların tahsis edilmiş olan limitleri kullandırmadaki etkinlikleri ile kendi kaynaklarından kullandıkları ihracat kredilerinin toplam kredi plasmanları içindeki payları da dikkate alınmaktadır. Ayrıca, piyasalar sürekli izlenmekte, bankalarla düzenli ve yakın temaslarda bulunularak gelişmeler değerlendirilmektedir.

Yıl içerisinde Dünya Bankası destekli Kurumsal Gelişim Projesi çerçevesinde "Banka Derecelendirme Modeli" geliştirme çalışmaları sürdürülmüştür.

ÜLKE KREDİ VE GARANTİLERİ

İhracatçılara ve yurt dışı yatırımcıların yeni pazarlara açılmalarına, mevcut pazar paylarını artırmalarına ve yeni ürünleri, doğru yönlendirmeyle dış pazarlara sunabilmelerine destek olunması amaçlanmakta, alıcılara kredili mal ve hizmet satabilme imkanı yaratılarak Türk menşelli mal ve hizmetlere uluslararası piyasalarda rekabet gücü kazandırılmaktadır.

Türk Eximbank tarafından 1989 yılından itibaren uygulanan Ülke Kredi/Garanti Programlarının amacı, Türk ihracatçı ve müteahhitlerinin uluslararası pazarlardaki rekabet gücünün artırılması ile ticari ve politik risk taşıyan pazarlarda güvence altında iş yapabilmelerine olanak sağlanmasıdır.

Ülke Kredi/Garanti Programları çerçevesinde 1989'dan bu yana 22 ülkeye açılan krediler çerçevesinde toplam kullandırım 2,1 milyar ABD Doları olmuştur.

Ülke Kredi/Garanti Programları kapsamında 2001 yılında Rusya Federasyonu'nda Türk firmalarınca gerçekleştirilecek iki proje için toplam 26 milyon ABD Doları tutarında kredi tahsis edilmiştir. Yıl içerisinde, Rusya Federasyonu, Moldova ve Belarus'ta gerçekleştirilen projeler için 22 milyon ABD Doları tutarında kredi kullandırılmıştır.

2001 yılında Özbekistan, Suriye, Pakistan, Romanya, Litvanya ve Bulgaristan'da Türk firmalarınca üstlenilmesi planlanan projeler için 10 adet "niyet mektubu" düzenlenmiş, daha önce bir proje için Özbekistan'a verilip süresi dolan "niyet mektubu"nun süresi uzatılmıştır.

2001 yılında Kırgızistan, Gürcistan ve Kazakistan ile borç erteleme anlaşmaları imzalanmış, Arnavutluk ile 2000 yılı Aralık ayında imzalanan erteleme anlaşması yürürlüğe girmiştir.

Orta ve Güney Asya, Orta ve Doğu Avrupa, Kuzey Afrika ülkeleri ile Kafkasya ve Balkanlarda Türk müteahhislerince gerçekleştirilecek çeşitli projelere ve sermaye malları ihracatına yönelik olan Ülke Kredi/Garanti Programları kapsamında; borçlu ülkelerin önceliklerine uygun olan, söz konusu ülkelerle Türkiye arasındaki ekonomik ilişkilerin geliştirilmesine olumlu katkılar sağlayan projelere destek verilmektedir.

Mal kredileri ile başlangıçta bu ülkelerin öncelikle gereksinim duydukları gıda ürünleri, ilaç, tıbbi teçhizat, tekstil ürünleri, otomotiv ürünleri, makina ekipman ve diğer sanayi ürünleri ihracatı finanse edilmiştir.

Türk Eximbank'ın desteği, daha sonra bu ülkelerin ekonomilerine katkı sağlayacak projelerin finansmanına yönelmiş ve Türk müteşebbislerinin bölgeye girişinin kolaylaştırılması temin edilmiştir. Bu çerçevede destek verilen projeler, gerek ilgili ülkelerin serbest piyasa düzenine geçişleri, gerekse Türk firmaları açısından söz konusu ülkelerle kalıcı ekonomik ilişkiler yaratılması amacını gerçekleştirmede özel bir öneme sahiptir. Bu kapsamda, Türk firmalarınca, bu ülkelerde gerçekleştirilen otel-iş merkezi inşaatı ve restorasyonu, ticaret merkezi, sağlık merkezi, sınai tesis (ekmek fabrikası, elektrikli ev aletleri, deri işleme ve deri konfeksiyon, makarna, şeker, tekstil, otomotiv fabrikaları vb.), telekomünikasyon, enerji ve petrokimya projeleri finanse edilmiştir.

Türk Eximbank tarafından finansman desteği sağlanması öngörülen projelerin, kredi borcunu ödeyebilecek ekonomik özelliklere sahip, uluslararası alanda genel kabul görmüş proje değerlendirme kriterlerine cevap verebilen projeler olmasına özellikle önem verilmektedir. Geçmiş yıllarda olduğu gibi, 2001'de de ülkemiz dış politika hedefleri ve stratejileri gözetilerek ülkeler arasında çok yönlü ilişkilerin geliştirilmesine katkıda bulunacak ve borçlu ülkeler açısından öncelik arzeden altyapı ve prestij projelerine destek sağlanmaya devam edilmiştir. Bu projeler için devlet garantisi vazgeçilmez bir teminat olarak talep edilmiştir.

Ülke Kredi/Garanti Programları çerçevesinde borçlu ülke bankalarının proje finansmanına yönelik başvuru yaparken, bağımsız mühendislik-müşavirlik firmaları tarafından hazırlanan veya onaylanan fizibilite raporları sunmalarına özen gösterilmiştir.

2001 yılında yurt dışında iş yapan Türk müteşebbislerine verilen desteğin daha geniş boyutlara ulaştırılabilmesi amacıyla uluslararası ihracat kredi kuruluşları ve uluslararası finans kuruluşları ile yakın işbirliği sürdürülmüştür.

Türk Eximbank Ülke Kredi/Garanti Programları (milyon ABD Doları)

Ülkeler	Kredi Limiti	Toplam Kullandırım (31.12.2001)
ARNAVUTLUK	15	13,9
Mal Kredisi	15	13,9
AZERBAYCAN	250	91,7
Mal Kredisi	100	59,6
Proje Kredisi	150	32,1
BELARUS	20	8,2
Proje Kredisi	20	8,2
BOSNA-HERSEK	60	-
Proje Kredisi	60	-
BULGARİSTAN	50	20,9
Mal Kredisi	50	20,9
CEZAYİR	100	99,5
Mal Kredisi	100	99,5
GÜRCİSTAN	50	41,5
Mal Kredisi	50	41,5
KAZAKİSTAN	240	213,1
Mal Kredisi	55,7	40
Proje Kredisi	184,3	173,1
KIRGIZİSTAN	75	48,1
Mal Kredisi	37,5	35,7
Proje Kredisi	37,5	12,4
KKTC	3,7	3,7
Proje Kredisi	3,7	3,7
LİBYA	100	128,7
Proje Kredisi	100	128,7
MACARİSTAN	10	0,1
Mal Kredisi	10	0,1
MOLDOVA	35	15
Proje Kredisi	35	15
NAHÇIVAN	20	19,6
Mal Kredisi	20	19,6
ÖZBEKİSTAN	375	347,1
Mal Kredisi	125	124,6
Proje Kredisi	250	222,5
PAKİSTAN	58,3	58,3
Proje Kredisi	58,3	58,3
ROMANYA	50	45,7
Mal Kredisi	50	45,7
RUSYA FEDERASYONU	1.150	785,7
Mal Kredisi	800	599,4
Proje Kredisi	350	186,3
SURİYE	15	7
Mal Kredisi	15	7
TACİKİSTAN	50	25,6
Mal Kredisi	50	25,6
TUNUS	40	1,9
Mal Kredisi	40	1,9
TÜRKMENİSTAN	134,8	133
Mal Kredisi	75	75
Proje Kredisi	59,8	58
TOPLAM	2.901,8	2.108,3

İHRACAT KREDİ SİGORTASI

Risk

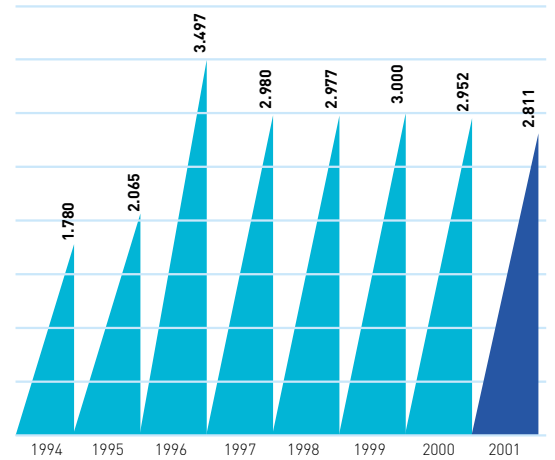
İhracatçıların ve yurt dışı yatırımcıların politik ve ticari risklerden arındırılmış bir ortamda, güvenlik içinde çalışmalarına ve ticari bankalardan finansman temin etmelerine imkan sağlanması temel ilkedir.

Türk Eximbank'ın başlıca faaliyet konularından biri olan ihracat kredi sigortası işlemleri ile ihracatçıların, ihracat bedeli alacakları ticari ve politik risklere karşı belirli limitler dahilinde teminat altına alınmakta ve ayrıca poliçelerin teminat olarak gösterilmesi ile finans kuruluşlarından kredi temini kolaylaşmaktadır.

Kısa Vadeli İhracat Kredi Sigortası Programı ile ihracatçıların bir yıl içinde yaptıkları 360 güne kadar vadeli tüm sevkiyatları ticari ve politik risklere karşı teminat altına alınmaktadır. Gerek kredi alan ihracatçıların mal bedellerini tahsil edememeleri nedeniyle nakit akışlarında ortaya çıkacak sorunların asgari düzeye indirilmesi, gerekse ihracat kredi sigortası hizmetinin yaygınlaştırılması amacıyla Kısa Vadeli İhracat Kredi Sigortası Programı çerçevesinde 1997 yılında başlanan isteğe bağlı sigorta uygulaması 2001 yılında da sürdürülmüş olup; sigorta poliçesi almaları halinde ihracatçı firmalara Türk Eximbank kaynaklı kredi kullanımlarında faiz indirimi avantajı sağlanmasına da devam edilmiştir.

Kısa Vadeli İhracat Kredi Sigortası Kapsamında Sigortalanan Sevkiyat Tutarı
(milyon ABD Doları)

171 ülkenin kapsam dahilinde olduğu Program çerçevesinde 2001 yılında 2,8 milyar ABD Doları tutarında ihracat sigorta teminatı altına alınmıştır. Sigorta kapsamına alınan sevkiyatlar karşılığında 11 milyon ABD Doları prim tahsilatı yapılmıştır.

2001 yılında sigortalanan ihracat tutarının sektörler itibarıyla dağılımında ilk sırada % 54 ile deri/tekstil/hazır giyim ürünleri bulunmaktadır. Söz konusu tutarın bölgesel dağılımında ise ilk sırayı % 62 ile Avrupa Birliği ülkeleri almaktadır.

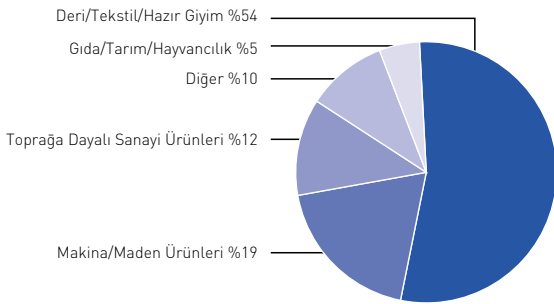
Kısa Vadeli İhracat Kredi Sigortası çerçevesinde 2001 yılında kayıt altına alınarak değerlendirilen yeni alıcı sayısı 7.080 olup kayıtlarda mevcut toplam alıcı sayısı 66.280'e ulaşmıştır.

2001 yılında Kısa Vadeli İhracat Kredi Sigortası çerçevesinde çeşitli ülkelere yapılan

sevkiyatlardan doğan ve vadesinde tahsil edilemeyen toplam 2,2 milyon ABD Doları tutarındaki zarar Bankamızca tazmin edilmiştir. Söz konusu tazminat ödemelerinin tamamı ticari risk kapsamında gerçekleşmiştir.

Kısa Vadeli İhracat Kredi Sigortası Kapsamında Sigortalanan Sevkiyatın Sektörel Dağılımı

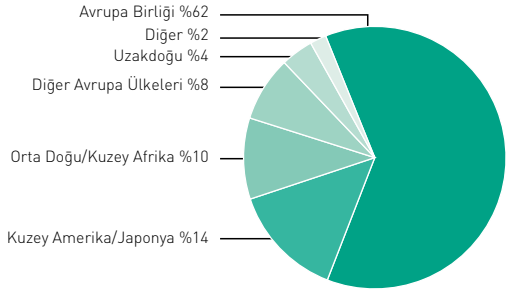
2001 yılında, Türk Eximbank tarafından daha önce tazmin edilen zararların 132 bin ABD Doları tutarındaki kısmı tahsil edilmiştir. Tahsil edilen tutarın tamamı ticari risk kapsamında tazmin edilen alacaklara ilişkindir.

Kısa Vadeli İhracat Kredi Sigortası Programı'nın hizmet kalitesinin artırılması, işlemlerinin hızlandırılması ve sigortalı ihracatçılar bakımından mevcut poliçenin daha kolay anlaşılmasını teminen özellikle tazminat uygulamaları açısından sigortalılar lehinde iyileştirmeler sağlanması amacıyla poliçenin bazı maddelerinde değişiklikler yapılmıştır.

Kısa Vadeli İhracat Kredi Sigortası çerçevesinde üstlenilen ticari ve politik risklerin % 70 oranındaki kısmının yurt içi ve yurt dışındaki şirketlere reasüre ettirilmesi uygulamasına 2001 yılında da devam edilmiştir.

Orta ve Uzun Vadeli İhracat Kredi Sigortası İhracatçıların tek bir satış sözleşmesine bağlı olarak beş yıla kadar vadeli ödeme koşuluyla yapacakları sevkiyatlardan doğan alacakları **Spesifik İhracat Kredi Sigortası Programı** ile teminat altına alınmaktadır. Bu Program ile sermaye ve yarı sermaye malı niteliğindeki ürünlerin ihracatı kapsamaktadır.

Kısa Vadeli İhracat Kredi Sigortası Kapsamında Sigortalanan Sevkiyatın Ülke Gruplarına Göre Dağılımı

Spesifik İhracat Kredi Sigortası kapsamında Cezayir'e yönelik sevkiyatlardan doğan ve Bankamızca tazmin edilerek Borç Erteleme Anlaşması'na bağlanan, faiz dahil 47,1 milyon ABD Doları tutarındaki alacağa ilişkin olarak, 2001 yılında 2,5 milyon ABD Doları tutarında tahsilat gerçekleştirilmiştir. Böylece söz konusu anlaşma kapsamında tahsil edilen toplam tutar 14,2 milyon ABD Doları'na ulaşmıştır.

İhracatçıların özellikle Orta-Batı Asya cumhuriyetlerine yapacakları orta ve uzun vadeli ihracatlarını sevkiyat sonrasında ortaya çıkabilecek politik risklere karşı teminat altına almak amacıyla uygulanan **Spesifik İhracat Kredi Sigortası Sevk Sonrası Politik Risk Programı** ile orta-uzun vadeli ihracata konu sermaye ve yarı sermaye mallarının ihracatına sağlanan desteğin genişletilerek ticari risklerin de sigorta teminatı altına

alındığı **Spesifik İhracat Kredi Sigortası Sevk Sonrası Kapsamlı Risk Programı** uygulamalarına 2001 yılında da devam edilmiştir. Bunun yanısıra, söz konusu işlemler kapsamındaki ihracat bedeli vadeli alacakların, ticari bankalar tarafından iskonto edilmek suretiyle finanse edilmesini teminen ticari bankalar lehine garanti mektubu verilmesi uygulaması sürdürülmüştür.

Yurt dışında yatırım yapan yatırımcılarımızın politik risklere karşı sigorta teminatı altına alınacağı **Yurt Dışı Yatırım Sigortası Programı** ile ilgili çalışmalara da devam edilmiştir.

Ayrıca, Dünya Bankası ile imzalanan İhracat Finansmanı Aracılık Kredisi (EFIL) Anlaşması kapsamında alınan danışmanlık hizmeti çerçevesinde sigorta programlarının geliştirilmesi ve çeşitlendirilmesine yönelik çalışmalar sürdürülmüştür.

Sigorta Desteğinde Ticaretin Finansmanı Anlaşmaları Kısa Vadeli İhracat Kredi Sigortası programı kapsamında 2001 yılında Türk müteşebbislerine verilen desteğin daha geniş boyutlara ulaştırılabilmesi amacıyla çeşitli ülkelerin ihracat kredi/sigorta kuruluşlarıyla geliştirilen yakın işbirliği sürdürülmüştür. Bu çerçevede, EGFI/İran ile işbirliği anlaşması imzalanmıştır.

HAZİNE VE FİNANSMAN

Fonlama ve mevcut fonların yönetimi için "sağlam mali yapı", "risk minimizasyonu" ve "yeniliklere açık olma" gibi birbirlerini tamamlayan ilkeler doğrultusunda ulusal ve uluslararası mali piyasalarda faaliyet gösterilmesi esastır.

Sermaye Mayıs 2001'de 750 trilyon TL'na yükseltilmiş olan Bankamız sermayesinin ödenmiş olan kısmı yılbaşında 345,3 trilyon TL iken, 31 Aralık 2001 itibariyle 529,5 trilyon TL'na ulaşmıştır. Yıl içerisinde Hazine Müsteşarlığı'nca yapılan 184,2 trilyon TL tutarındaki sermaye ödemesinin 128 trilyon TL nakden, 56,2 trilyon TL ise 2000 yılı kârından temettü mahsubu yapılmak suretiyle gerçekleştirilmiştir.

Uluslararası kabul görmüş en önemli sermaye yeterliliği göstergesi olan Sermaye Yeterliliği Standart Rasyosu, 2000 sonunda % 25 iken, 2001 yıl sonu itibariyle % 30 olarak gerçekleşmiştir.

Politik Risk Zararlarının Tazmini Politik risk zararlarının Hazine Müsteşarlığı tarafından üstlenilmesi uygulaması çerçevesinde, 2001 yılında, Müsteşarlık tarafından Türk Eximbank'a toplam 118,6 trilyon TL tutarında ödeme gerçekleştirilmiştir.

Yurt İçi Borçlanmalar 2001 yılı boyunca kullanılan kısa vadeli döviz kredilerinin yaklaşık % 50'si yurt içi bankalardan sağlanan 6 ay vadeli krediler ile finanse edilmiştir. Yurt içi bankalardan kullanılmakta olan söz konusu kredilerin bir kısmı 2001 yılı içerisinde vadeleri geldiğinde uygun maliyetlerle yenilenmiş ve yıl sonu itibariyle bakiyesi 370 milyon ABD Doları olmuştur.

TOBB'nin Türk Eximbank'a 1 yıl vadeyle kullandırmayı önerdiği 100 milyon ABD Doları tutarındaki fon, değişik tarihlerde ihraç edilen 4 banka bonosunun bu kuruluşa satılması neticesinde kullanılmıştır.

Hazine Müsteşarlığı tarafından Dünya Bankası'ndan sağlanan 17 yıl vadeli Mali ve Kamu Sektörü Uyum Kredisi'nin 200 milyon ABD Dolarlık kısmı yapılan bir ikraz anlaşması ile Türk Eximbank'a aktarılmıştır. Uzun vadeli ve düşük faizli olan bu kredi Türk Eximbank için önemli bir kaynak niteliğindedir.

Sendikasyon Kredileri Yoluyla Yurt Dışı Borçlanmalar Mayıs 2001'de vadesi gelen 160 milyon ABD Doları tutarındaki sendikasyon kredisinin geri ödemesinin

ardından, Temmuz ayı içerisinde 120 milyon ABD Doları tutarında 1 yıl vadeli bir sendikasyon kredisi sağlanmıştır. Diğer taraftan Ekim 2001'de vadesi gelen 220 milyon ABD Doları tutarındaki sendikasyon kredisinin geri ödenmesinin ardından ise Kasım ayı içerisinde 1 yıl vadeli 150 milyon ABD Doları tutarında yeni bir sendikasyon kredisi sağlanmıştır.

İki Taraflı (Bilateral) Krediler Yoluyla Dış Borçlanma Ülkemizin kurucu üyesi olduğu Karadeniz Ticaret ve Kalkınma Bankası'ndan ilk olarak 2000 yılında sağlanan 6 ay vadeli 16,3 milyon ABD Doları tutarındaki kredi Mart 2001'de 18,4 milyon ABD Doları'na çıkarılmış, Eylül ayında ise vadesi 6 ay süre ile yenilenmiştir.

Ayrıca, 2001 yılında uluslararası iki ayrı bankadan toplam 45 milyon euro tutarında, 6 ay vadeli iki kredi sağlanmıştır.

Proje Finansmanı Dünya Bankası ile 1999 yılında imzalanan kredi anlaşması kapsamında, ihracatçıların orta vadeli işletme sermayesi ihtiyaçlarının karşılanması ve sermaye malı yatırımlarının finansmanı amacıyla 2001 yılında 67,6 milyon ABD Doları kredi çekilmiştir.

Likidite Yönetimi Likidite yönetimi, para piyasası araçlarının etkin ve birbirleriyle uyumlu bir şekilde kullanımı neticesinde yıl boyunca başarıyla yürütülmüştür.

Türk Eximbank, TL ve çeşitli döviz cinsleri bazında nakit akımları ve piyasalardaki gelişmeleri dikkate alarak, kredi faaliyetlerine maksimum kaynağı sağlamak ve kredi faaliyetlerinde kullanılmayan TL ve döviz mevcutlarını, en yüksek getiriye sağlayacak şekilde değerlendirmek amacıyla, bankalararası para piyasalarında yoğun bir şekilde Türk Lirası ve döviz plasman/borçlanma işlemleri gerçekleştirmiştir.

Likidite amacıyla tutulmakta olan Hazine bonosu ve devlet tahvillerinden oluşan menkul kıymet portföyünün bir kısmı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdindeki bankalararası para piyasası işlemlerinde teminat olarak kullanılmıştır.

Risk Yönetimi Risk yönetimi politikasında, aktif ve pasifler arasındaki vade, para birimi ve faiz oranı uyumlaştırması hususunda mümkün olduğunca hassas davranma ilkesi 2001 yılında da sürdürülmüştür.

Kur riski alınmaksızın, ihracatçıların talep ettikleri döviz cinsinden kredi kullanabilmelerini sağlamak üzere gerçekleştirilen kısa vadeli swap işlemi hacmi yıl içinde 1,6 milyar ABD Doları'na ulaşmıştır.

2001 yılı içinde gerek TL olarak kullanılan döviz kredilerinin döviz pozisyonu üzerindeki etkilerini yönetme, gerekse kâr amaçlı olarak yurt içi döviz piyasalarında TL'na karşı gerçekleştirilen döviz işlem hacmi yaklaşık 533,5 milyon ABD Doları, yurt dışı döviz piyasalarında gerçekleştirilen döviz işlemleri hacmi ise 10 milyar ABD Doları olmuştur.

Kredi Risk Değerlemesi (Rating) Türk Eximbank'ın uluslararası kredi derecelendirme kuruluşları Standard and Poor's ve Moody's şirketlerinden aldığı kredi notları T.C. Hazinesi ile aynı olmak üzere 2001 yıl sonu itibariyle sırasıyla B- (durağan görünüm) ve B1 (negatif görünüm) şeklindedir.

Diğer Faaliyetler

Uluslararası İlişkiler
Sistem Geliştirme ve Bilgi İşlem

Araştırma

Enformasyon
Eğitim ve Halkla İlişkiler
İstanbul ve İzmir Şubeleri

DİĞER FAALİYETLER

Uluslararası İlişkiler Uluslararası Kredi ve Yatırım Sigortacıları Birliği (Berne Union) ile yakın ilişkiler sürdürülmüştür. Türk Eximbank, son yıllarda gösterdiği performans ve ihracatın finansmanında artan rolü neticesinde söz konusu kuruluşun Yönetim Kurulu üyeliğine seçilirken, Genel Müdür H. Ahmet Kılıçoğlu da Başkanlık görevine getirilmiştir.

Daha önceki tarihlerde Türk Eximbank ile resmi destekli ihracat kredi ve sigorta kurumları ve uluslararası finansman kuruluşları (US Eximbank/ABD, EDC/Kanada, COFACE/Fransa, Hermes/Almanya, OND/Belçika, IFTRIC/İsrail, Eximbank of China/Çin Halk Cumhuriyeti, MECIB/Malezya, NEXI/Japonya, SEC/Slovenya, KUKE/Polonya, ECGE/Mısır, MIGA, ADB ve EBRD) arasında imzalanan anlaşmalara 2001 yılında EGFİ/İran ile imzalanan anlaşma ilave olmuş, söz konusu kuruluşlarla yakın işbirliğine devam edilmiştir.

İhracat kredi kuruluşlarının uyguladığı programların OECD Uzlaşması vb. uluslararası düzenlemelere uygunluğunu sağlamak, üye ülkelerin ilgili kurumları arasında veri ve görüş alışverişini kolaylaştırmak amacıyla oluşturulan ve Nisan 1998'de tam üye olduğumuz OECD İhracat Kredileri ve Kredi Garantileri Grubu ile olan ilişkilerimiz geliştirilerek sürdürülmüştür.

Türkiye, Kasım 1999 tarihinde Resmi Destekli İhracat Kredileri ile ilgili Düzenlemeye (OECD Consensus) ilişkin Katılımcılar Grubu'na gözlemci üye olarak katılma talebinde bulunmuştur. Katılımcılar Grubu, İhracat Kredi Grubu'nun bir üst platformu niteliğindedir. Uluslararası ilişkilere ve DTÖ, AB, Berne Union, OECD gibi uluslararası kuruluşların norm ve düzenlemeleri çerçevesinde, diğer ihracat kredi kurumları ile birlikte hareket etmeye önem veren Türk Eximbank'ın bu alandaki çalışmaları yoğun bir şekilde sürdürülmüştür.

İKB bünyesinde kurulan İslam Ülkeleri İhracat Kredi ve Yatırım Sigortası Kurumu (ICIEC) ile olan ilişkilere devam edilmiştir.

Üçüncü ülkelerde Türk ve yabancı firmaların ortaklaşa üstlendiği projelerin Bankamız ülke kredi/garanti ve sigorta programları çerçevesinde diğer ülkelerin ihracat destek kurumları ile birlikte değerlendirilmesi ve finansmanının sağlanması amacıyla işbirliği çalışmalarına devam edilmiştir.

Çok Taraflı Yatırım Garantisi Kurumu (MIGA) ile 1999 yılında imzalanan "İşbirliği Anlaşması" çerçevesinde, söz konusu kurum ile ortak sigorta ve reasürans imkanları oluşturulması doğrultusundaki çalışmalar 2001 yılında devam etmiştir.

Diğer taraftan, Bankamız, gerek hazine işlemleri, gerekse borçlanma işlemlerinde uluslararası piyasalarda etkin konumda olan yabancı ticari bankaların yanısıra IBRD, JBIC, EDC ve Karadeniz Ticaret ve Kalkınma Bankası gibi kuruluşlarla olan ilişkilerini

DİĞER FAALİYETLER

2001 yılında da sürdürmüştür. Bu çerçevede, söz konusu kuruluşlarla Türkiye'de ve yurt dışında sağlanan temaslar sırasında bilgi alışverişinde bulunularak karşılıklı iş yapma olanakları değerlendirilmiştir.

Bilgi Sistemleri Uygulama/Geliştirme ve Bilgi İşlem Türk Eximbank otomasyon çalışmaları oldukça ileri noktalara ulaşmış olup, uygulama birimlerinin tümüne, işlevlerinin % 80'lerine varan oranlarda destek verilmektedir.

"Değişim" modelleri iş süreçlerini tüm dünyada hızla değiştirmektedir. Hızlı karar vermenin rekabet için kaçınılmaz olduğu günümüz dünyasında, iş süreçlerinde optimum maliyetlerle iş yapmak "Toplam Kalite Yönetimi"nin vazgeçilmez gerekleridir. Bankamız için de yeni iş süreçleri modellerinin oluşumu kaçınılmaz olmuş, hizmetin en doğru ve en hızlı verilmesi ilkesi bir kez daha öne çıkmıştır. Gelişen bilişim teknolojileri, anında ve doğru karar verme mekanizmalarının oluşumunu kolaylaştırmıştır. Türk Eximbank bu bilinçle mevcut Yönetim Bilişim Sistemi (MIS) altyapısını sorgulamış ve gelişen süreçler çerçevesinde daha iyisini gerçekleştirme eğiliminde olmuştur. Gerek MIS altyapısındaki iyileştirmeleri yapabilmek, gerekse yıllar itibarıyla geliştirilen yazılımların daha verimli çalışmasını sağlamak amacıyla, yapısal ve parametrik nitelikleri içeren standardizasyon çalışmalarına başlanmıştır. Hedeflenen, mümkün olabilen en kısa süre içerisinde Karar Destek Sistemine (DSS) geçişin sağlanmasıdır. Halen, bu hedef doğrultusunda ikinci versiyon yazılım geliştirme süreçleri devam etmektedir.

Yıl boyu sürdürülen faaliyetler sonucu, mevcut bilgisayar sistemlerinin kesintisiz bir şekilde sorunsuz çalışması sağlanmış ve elektronik bankacılık hedefleri doğrultusunda, uygulama birimlerinin tümünü kapsayan biçimde bilgi işlem altyapısında önemli aşamalar kaydedilmiştir.

Dünya Bankası Kurumsal Gelişim Projesi çerçevesinde donanım ve iletişim altyapısında birçok iyileştirme yapılmıştır. Yüksek güvenli kümelenendirilmiş ana sunucular alınarak depolama alan ağı kurulmuş ve yazılım uygulamalarında yüksek performans değerlerine ulaşılarak son derece yedekli ve güvenli bir altyapı kurulmuştur. Banka genelinde kişisel bilgisayar ve yazıcıların dörtte biri yenilenerek tüm bilgisayarlarda Windows NT/2000 ve Office 2000 yazılımları kullanılabilir hale gelmiştir. Bilgisayar sistemleri internet, e-posta üzerinden gelebilecek ya da WEB sitesine yapılabilecek çeşitli virüslere, karmaşık ataklara karşı standart, kapsamlı, hızlı güncellenebilen antivirüs yazılımları, proaktif güvenlik tarayıcıları ve saldırı tespit sistemleri ile koruma altına alınmıştır. Network altyapısında sunucuların ve kişisel bilgisayarların yüksek hızda iletişim kurabilmeleri amacıyla gigabit anahtarlar teknolojisine geçilmiş, İstanbul ve İzmir bağlantıları ISDN ile yedekli hale getirilmiş ve Bankamızın internet bağlantısı 1 Mbit/s hıza yükseltilmiştir.

Türk Eximbank internet sitesi tamamen yenilenerek daha işlevsel ve gelişen teknolojilere uyumlu, güncel, dinamik, içerik olarak kapsamlı ve görsel yönden zengin bir hale getirilmiştir.

Doküman Yönetimi ve İş Akış sistemlerinin birinci etap kurulumunu sağlamak üzere planlama, analiz ve tasarım aşamaları yoğun bir şekilde devam etmektedir. Elektronik bankacılık yapabilmeyen koşullarını sağlamak üzere parametrik, esnek ve WEB tabanlı yapıları esas alan önemli ilerlemeler sağlanmış olup, 2002 yılı içerisinde "Veri Ambarı", "Karar Destek Sistemleri" projeleri gerçekleştirilebilecektir.

Araştırma Araştırma faaliyetleri çerçevesinde, Türk Eximbank'ın ana fonksiyonlarının yerine getirilmesine destek olmak amacıyla dünyadaki gelişmeler takip edilmekte, Türkiye ekonomisi de makro politikalar, mali piyasalar ve üretim sektörleri bazında yakından izlenmektedir.

DİĞER FAALİYETLER

Yıl içinde, Türk Eximbank ile kredi, garanti ve sigorta programları çerçevesinde önem arzeden ülkelerin genel politik ve ekonomik durumlarını ve Türkiye ile ilişkilerini inceleyen ülke raporları, ülke bilgi notları ve "Türk Eximbank 2002 Yılı Programı" hazırlanmış, ülkelerin dış borç geri ödeme kapasitelerini değerlendirmek amacıyla "2002 Kısa Vadeli Risk Raporu" yayınlanmıştır. Banka tarafından uygulanacak yeni programların geliştirilmesi amacıyla çeşitli ülkelerdeki ihracat destek kuruluşları yakından izlenmiş, yeni uygulamaların Türk Eximbank programlarına yansıtılabilmesi için çalışmalar yapılmıştır. Bu arada, Banka içine ve dışına yönelik çeşitli bülten ve raporlar da düzenli olarak hazırlanmıştır.

2001 yılında mali piyasalarda yaşanan kriz ile 11 Eylül 2001 tarihinde yaşanan terorist saldırının dünya ve Türkiye ekonomisi üzerindeki etkileri yakından takip edilmiş ve ihracat ve bankacılık sektörlerine ilişkin raporlar hazırlanmıştır.

Yıl içerisinde Dünya Bankası destekli Kurumsal Gelişim Projesi çerçevesinde tüm birimlerin katılımıyla Bankamızın stratejik planlamasına yönelik çalışmalar yapılmıştır.

Enformasyon Enformasyon faaliyetleri kapsamında, Sigorta Bölümü'nün İhracat Kredi Sigortası işlemlerine ilişkin alıcı riskini değerlendirme ve limit tesbiti amacıyla yönelik firma enformasyonu talepleri yerine getirilerek, 2001 yılında 19.120 yabancı firma hakkında rapor temin edilmiştir. Yurt dışındaki enformasyon kuruluşları ile mevcut online ve e-posta bağlantıları aracılığıyla bilgi alışverişine 2001 yılında da devam edilmiş; enformasyon teminine hız kazandırılması amacıyla yeni bağlantılar kurulmuştur.

Bunun yanısıra, Türk Eximbank'ın Ülke Proje Kredileri, Spesifik İhracat Kredi Sigortası, Özellikli İhracat Kredisi, Yurt Dışı Mağazalar Yatırım Kredisi ile Gemi İnşa ve İhracına Yönelik Teminat Mektubu programları kapsamında proje yüklenicisi olarak başvuran ihracatçı ve müteahhit firmalara ilişkin enformasyon ve analiz çalışmaları sürdürülmüştür. Ayrıca, yurt dışındaki İhracat Kredi Sigortası Kuruluşları ile işbirliğimizin geliştirilmesi amacıyla bu kuruluşların ihracat kredi sigortası işlemleri kapsamında Türk firmaları hakkındaki enformasyon talepleri karşılanmaya devam edilmiş ve 2001 yılında 3.314 firma hakkında rapor hazırlanarak gönderilmiştir.

Eğitim ve Halkla İlişkiler Bankamızda 2001 yıl sonu itibarıyla yaş ortalaması 35,8 olup, 373 personel istihdam edilmektedir. Personelin 2'si doktora, 48'i lisans üstü, 169'u lisans, 24'ü önlisans (2 yıllık), 4'ü önlisans (3 yıllık) eğitimi almış olup, 155'i yabancı dil bilmektedir.

2001 yılı içerisinde 156 eğitim programına 274 katılım sağlanmıştır. Bu programlardan 132'si Türkiye Bankalar Birliği tarafından düzenlenen dönemsel seminerler, diğer güncel seminer, konferans ve toplantılar olup, bunlara 215 katılım gerçekleşmiştir. Diğer yurt içi eğitim kurumlarının 22 programına 41, yurt dışı eğitimlere ise 1 katılım olmuştur.

Banka içinden 2 ve Bankamızın açtığı Uzman Yardımcılığı sınavını kazanan 15 yeni eleman için 19 Şubat ve 29 Mart 2001 tarihleri arasında MT Programı düzenlenmiştir.

2001 yılında birçok kuruluşun çeşitli illerde düzenledikleri 14 seminer programına 12 elemanımız Bankamız Kredi ve Sigorta Programlarını tanıtmak üzere konuşmacı olarak katılmıştır.

İstanbul Sanayi Odası'ndan gelen 2 uzmana Sevk Öncesi İhracat Kredileri ve Performans Kredileri bölümlerinde iş başında eğitim verilirken, 2001 yılı sömestr ve yaz döneminde 65 öğrenciye Genel Müdürlük, İzmir Şubesi ve İstanbul Şubesinde staj olanağı tanınmıştır.

DİĞER FAALİYETLER

Halkla İlişkiler Faaliyetleri çerçevesinde, 2001 yılında Bankamızın tanıtımına önem verilmiş, bu kapsamda reklam ve sponsorluk faaliyetlerinde bulunulmuş; çeşitli seminer ve organizasyonlarda Türk Eximbank standları oluşturulmuş; Bankamızı tanıtıcı broşür, Türk Eximbank Bülteni, ajanda ve faaliyet raporu basım ve dağıtım işlemlerinin koordinasyonu yapılmıştır.

İstanbul ve İzmir Şubeleri İhracat faaliyetlerinin yoğunlaştığı bölgelerimizde sektöre daha iyi hizmet verebilmek amacıyla 1994'de açılan İstanbul ve 1995'de açılan İzmir şubeleri tam yetkili olarak Dış Ticaret Şirketleri Kısa Vadeli TL ve Döviz İhracat Kredileri, Performans Döviz Kredisi ve Performans TL İhracat Kredisi programlarını yürütmektedir. Bu şubelerimiz ayrıca, Türk Eximbank'ın diğer programları hakkında da ihracatçılarımıza bilgi sunmakta, sorunları yerinde tesbit ederek çözüm önerilerini Genel Müdürlük'e iletmektedir.

İstanbul şubesinde 22, İzmir şubesinde ise 6 personel görev yapmaktadır.